

EGYENLŐ BÁNÁSMÓD HATÓSÁG

Ügyiratszám:EBH/HJF/122/13/2019.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság (1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B.; a továbbiakban: hatóság) a kiskorú kérelmező képviselőjében **A. B. törvényes képviselő** által a **Salkaházi Sára Katolikus Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskolával** (1156 Budapest XV. kerület, Pattogós utca 6-8.; a továbbiakban: eljárás alá vont, oktatási intézmény) szemben előterjesztett kérelem alapján, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése tárgyában az alábbi

HATÁROZATOT

hozta:

A hatóság megállapítja, hogy az eljárás alá vont a kiskorú kérelmezővel szemben a fogyatékoságával összefüggésben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, és közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg azzal, hogy a 2017/18-as tanév második félévében, és 2018. november 13-tól 2019. március 6-ig nem tette lehetővé, hogy a tankötelezettségének iskolába járással tegyen eleget, 2018. szeptember 3. és november 12. között nem tette lehetővé, hogy a tankötelezettségét teljesítse, valamint nem biztosította a szakértői véleményben előírt autizmuspektrum-zavar specifikus fejlesztését.

A hatóság az eljárás alá vontnak megtiltja a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását.

A hatóság továbbá elrendeli a jogsértést megállapító jogerős és végrehajtható határozatnak 30 napra történő nyilvános közzétételét – az eljárás alá vont közérdekből nyilvános adatainak kivételével személyazonosításra alkalmatlan módon – az eljárás alá vont salkahazi.hu hivatalos honlapján, a főoldalról közvetlenül elérhető módon és a hatóság www.egyenlobanasmod.hu honlapján.

A fentiekén túl a hatóság az eljárás alá vonttal szemben 150.000,- Ft, azaz százötvenezer forint bírságot szab ki, melyet az eljárás alá vont a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül köteles megfizetni a központosított bevételek 10032000-01040401-000000000 számú beszedési számlájára történő átutalással. Amennyiben a kötelezett a pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot kell fizetni, amelynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat 365-öd része.

Az eljárással kapcsolatban költség nem merült fel.

A határozat ellen a közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek helye nincs, azonban a döntés bírósági felülvizsgálata kezdeményezhető. A határozattal szembeni közigazgatási pert a kézbesítéstől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszéknek címzett, de az Egyenlő Bánásmód Hatóságnál 3 példányban, írásban benyújtott kereseti kérelemmel lehet kérni. A

Fővárosi Törvényszék előtt a jogi képviselő kötelező. A bíróságtól az ügyben tárgyalás tartása kérhető. A jogi képviselővel eljáró fél a kereseti kérelmet az űrlapbenyújtás támogatási szolgáltatás igénybevételével köteles benyújtani az Egyenlő Bánásmód Hatóság EBH Hivatali Kapuján (KRID: 101221969) keresztül.

INDOKOLÁS

A kiskorú kérelmező törvényes képviselőjének a panasza 2019. február 11-én érkezett a hatósághoz. Előadta, hogy a kiskorú kérelmező középsúlyos autista és enyhe értelmi fogyatékos, ezért sajátos nevelési igényű. Leírta, hogy a kiskorú kérelmező hat és tizenegy éves kora között egy Autista Segítő Központ bentlakásos gyermekotthonában nevelkedett. 2017 szeptembere óta jár az eljárás alá vont oktatási intézménybe, ahol vállalták az autista specifikus fejlesztését. Az eljárás alá vont azonban már 2017. októberben el akarta tanácsolni a gyermeket, mivel nem tudott beilleszkedni a csoportba. Leírta, hogy az oktatási intézménynek nem profilja az autista specifikus fejlesztés, nem rendelkeznek ehhez megfelelő végzettségű gyógypedagógussal, viszont fogadnak ilyen problémával küzdő gyermekeket, és a kiskorú kérelmezőt is felvették. Panaszolta, hogy az eljárás alá vont a 2017/18-as tanévben nem vitte el a kiskorú kérelmezőt azokra a külön programokra, amelyekre a csoporttársak elmehettek (pl. állatkert, játszótér). Leírta, hogy a tanév első félévének végén, az eljárás alá vont felhívására kérte, hogy a kiskorú kérelmező a tanulmányait magántanulóként folytathassa, emiatt a gyermek hetente csak két napot járhatott iskolába.

Beszámolt arról, hogy 2018 szeptemberében az eljárás alá vont kérte a szakértői bizottságtól, hogy jelöljön ki másik oktatási intézményt a gyermek számára. Majd az oktatási intézmény 2018 szeptemberében közölte vele, hogy a kiskorú kérelmező nem járhat az iskolába, mivel sok tanár elment, megszűnt az a csoport, ahová a kiskorú kérelmező az előző tanévben járt, és a gyermekkel nem tud foglalkozni autista specifikus fejlesztő tanár. A törvényes képviselő jelentette a területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálatnak, hogy a gyermek nem kapja meg a fejlesztést az iskolában. A Pedagógiai Szakszolgálat intézkedése nyomán a kiskorú kérelmező 2018 novemberétől magántanulóként, hetente kétszer ismét látogathatta az oktatási intézményt. Az óralátogatások időpontjai azonban folyton változtak, és a gyermek nem kapta meg a szakértői véleményben előírt fejlesztést. Panaszolta továbbá, hogy az eljárás alá vonttól nem kapott hivatalos papírt a gyermek magántanulóságáról. Csatolta a kiskorú kérelmező születési anyakönyvi kivonatát, a Budapesti Korai Fejlesztő Budai Ház 2009-es vizsgálati véleményét, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 2014. június 6-án kelt szakértői véleményét, a kiskorú kérelmezőnek az Autista Segítő Központ Általános Iskolája által kiállított, negyedik és ötödik osztályos bizonyítványát, az eljárás alá vont 2017. november 22-én készített pedagógiai véleményét, az eljárás alá vontnak a kiskorú kérelmező részére kiállított 2018. első félévi értékelését, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 2018. május 22-i feljegyzését, amely szerint a kiskorú kérelmező zavara illetve fogyatékosága nem indokolja a magántanulói státuszt, az Autizmus Alapítvány Ambulancia 2018. július 18-i gyermekpszichiátriai véleményét, és a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet 2018. december 18-án kelt zárójelentését.

A hatóság 2019. február 12-én kelt végzésében hiánypótlásra hívta fel a törvényes képviselőt, aki 2019. április 15-én megküldte a hatóságnak a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 2017. október 10-én kelt kiegészítő szakértői véleményét. A dokumentum szerint a kiskorú kérelmező autizmuspektrum-zavarral küzd és nem meghatározott fokban értelmi fogyatékos.

A szakértői vélemény a kiskorú kérelmezőnek a fogyatékoságának megfelelő nevelési, oktatási intézményben történő külön nevelését javasolta, ahol a tankötelezettségét kizárólagosan iskolába járással teljesítheti, és oktatási intézményként kijelölte az eljárás alá vontat. A szakértői bizottság megállapítása szerint az eljárás alá vont rendelkezik a különleges bánásmódhoz szükséges feltételekkel. A törvényes képviselő megküldte továbbá a 2017. február 24-én készült szakértői vélemény kivonatát, amely a kiskorú kérelmező számára a következő fejlesztéseket javasolta: ASD specifikus fejlesztés, protetikus (térben, időben strukturált, vizuálisan támogatott) környezet biztosítása, specifikus tantárgyi megsegítés, szabálytartás segítése egyértelmű szokás és szabályrendszerrel, vizuális támogatással, a figyelem terjedelmének, megosztásának fejlesztése, kommunikáció fejlesztése, szociális készségfejlesztés, egyéni megsegítés társas helyzetekben, kapcsolatok kialakításában, valamint gyógypedagógiai fejlesztés, általános ismeretek bővítése. A szakértői vélemény a fejlesztések ajánlott óraszámát heti 11 órában határozta meg.

A hatóság 2019. április 18. napján indított eljárást az oktatási intézménnyel szemben, és nyilatkozattételre hívta fel. Ezzel egyidejűleg a törvényes képviselőt is tájékoztatta az eljárás megindításáról. Az eljárás alá vont nyilatkozata 2019. május 3-án érkezett a hatósághoz. Leírta, hogy a kiskorú kérelmező 2019. március 7. óta nem az oktatási intézmény tanulója. Ennek alátámasztására csatolta a C. D. Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény értesítését, amely szerint a kiskorú kérelmező március 7-én abba az iskolába iratkozott át. Nyilatkozott arról, hogy a törvényes képviselővel sohasem találkozott, viszont a kiskorú kérelmező órarendjét a nagyszülővel személyesen egyeztetette le. A törvényes képviselő részéről ezzel szemben kifogás, észrevétel nem érkezett. Leírta, hogy 2019. február 18. óta látja el a megbízott intézményvezetői pozíciót, ezért a törvényes képviselő és a korábbi vezetők közötti szóbeli megbeszélésekről nem tud érdemben nyilatkozni. Leírta, hogy a kiskorú kérelmező magántanulói státuszáról nem készült határozat, de a magántanulóságot 2018. januártól a törvényes képviselő – egy 2017. december 7-én kelt kérelemben – kezdeményezte. A törvényes képviselőnek ezt a kérelmét az oktatási intézmény december 8-án továbbította a szakértői bizottságnak, a bizottság ezzel kapcsolatos válaszát azonban nem találta meg a rendelkezésére álló dokumentumok között. Leírta, hogy a kiskorú kérelmező ügyében az eljárás alá vont 2018. szeptember 20-án soron kívüli felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a szakértői bizottsághoz, mellékelte az erre vonatkozó kérelmet. A bizottság október 15-re adott időpontot a vizsgálatra, ennek eredményéről azonban az eljárás alá vontat nem tájékoztatta. Leírta, hogy a kiskorú kérelmező komplex gyógypedagógiai fejlesztésben részesült az oktatási intézményben, ennek alátámasztására csatolta az egyéni fejlődési lapját. Elismerte, hogy volt olyan eset, amikor a pedagógusok a kiskorú kérelmezőt a saját és a többi tanuló testi épségének védelme érdekében nem vitték el az iskolán kívüli programokra. Nyilatkozott arról, hogy az oktatási intézményben korábban nagyon rövid ideig volt, jelenleg azonban nem dolgozik autista szakos végzettségű pedagógus. Leírta, hogy az oktatási intézmény alapító okirata a 2017-es tanévben, tehát a kiskorú kérelmező beiskolázásának idején nem tartalmazta az autista tanulók fejlesztésének feladatellátását, legfeljebb társult fogyatékoságként. Leírta azt is, hogy autista osztály az oktatási intézményben a személyi feltételek hiányában nem működik. Nyilatkozott arról, hogy a kiskorú kérelmező osztályban történő nevelése-oktatása nem volt megoldható, a gyermek egyszemélyes felügyeletét pedig nem tudták felvállalni. Beszámolt még arról, hogy az oktatási intézmény – a betöltetlen álláshelyek miatt – jelenleg is jelentős pedagógushiánnyal

küzd. Az eljárás alá vont megküldte a kiskorú kérelmezőnek a 2017/18-as tanévre szóló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátásáról szóló egyéni fejlődési lapját, amely szerint a gyermek csoportos foglalkozás keretében 2017. szeptember 5. és 2018. január 17. között részesült komplex gyógypedagógiai fejlesztésben.

A hatóság 2019. május 23. napján Budapesten tárgyalást tartott, amelyen a feleken kívül – tanúként – E. F.-t és G. H.-t hallgatta meg. A tárgyaláson a törvényes képviselő a panaszát fenntartotta. Elmondta, hogy a kiskorú kérelmezőt 2017 szeptemberében vagy októberében nem vitték el kirándulni. Nyilatkozott arról, hogy 2017 decemberében az akkori igazgató, I. J. közölte vele, hogy a kiskorú kérelmező számára a magántanulói jogviszony lenne a legjobb megoldás. A törvényes képviselő ezt ellenezte, végül azonban mégis kérte a gyermek magántanulónak nyilvánítását. A kiskorú kérelmező 2018. januárjától heti két nap járt be az iskolába, és összesen heti 10 óra fejlesztést kapott. 2018 szeptembere és novembere között viszont be sem járhatott az iskolába. Nyilatkozott arról, hogy a gyermek 2019. márciustól már egy másik iskola tanulója.

Az eljárás alá vont megbízott vezetője arról nyilatkozott, hogy személy szerint nem ő javasolta a kiskorú kérelmező magántanulónak nyilvánítását, ezért erről nem tud érdemben nyilatkozni. Elismerte ugyanakkor, hogy a magántanulói jogviszonyról nem készült okirat vagy hivatalos határozat. Elmondta, hogy sem állítani, sem megcáfolni nem tudja a kérelemben foglaltakat. Nyilatkozott arról, hogy a kiskorú kérelmezőt K. L. korábbi vezető vette fel az oktatási intézménybe. Nem tudott érdemben nyilatkozni arról, hogy a kiskorú kérelmező a 2018. szeptembere és novembere közötti időszakban bejárhatott-e az iskolába, ahogy arról sem, hogy megkapta-e a szakértői véleményben előírt fejlesztéseket. Elmondta, hogy a kiskorú kérelmezőnek a fejlesztést M. N. oligofrén pedagógus és O. P. pszichopedagógus nyújtotta, akik nem autista fejlesztésre szakosodott gyógypedagógusok. Nyilatkozott még arról, hogy kész egyezséget kötni a törvényes képviselővel.

Csatolta az oktatási intézmény 2016. szeptember 1-től hatályos alapító okiratát. Az alapító okirat szerint az eljárás alá vont alapfeladata – többek között – azoknak a sajátos nevelési igényű tanulóknak az iskolai nevelése-oktatása, akik a többi tanulóval nem foglalkoztathatók együtt. Az oktatási intézmény – az alapító okirat szerint – a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban olyan sajátos nevelési igényű tanulókat lát el, akik beszéd fogyatékosak, halmozottan fogyatékosak, enyhén értelmi fogyatékosak, közép súlyos értelmi fogyatékosak, emellett autizmus spektrum-zavar, mozgásszervi, érzékszervi fogyatékos diagnózissal rendelkeznek. Csatolta még a kiskorú kérelmező egyéni fejlesztési tervét és a 2018. november 13. és 2019. február 19. között vezetett egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátásról szóló egyéni fejlődési lapját. A foglalkozásokat M. N. tartotta, és a gyermek komplex gyógypedagógiai fejlesztésben (kognitív, finommotorika, szocializáció) részesült. Mellékelte M. N. 2019. március 11-én készített pedagógiai véleményét is, amely szerint a kiskorú kérelmező heti tíz órában komplex gyógypedagógiai egyéni fejlesztést kapott. A pedagógiai vélemény arra is kitért, hogy az oktatási intézményben semmilyen autizmus specifikus fejlesztés/csoport nem működik, ahhoz sem a szakemberek, sem a tárgyi feltételek nem állnak rendelkezésre.

A hatóság a tárgyaláson – a törvényes képviselő kérelmére – tanúként meghallgatta E. F.-t, a kiskorú kérelmező nagyszülőjét. E. F. elmondta, hogy a kiskorú kérelmező az elmúlt másfél évben hetente csak két napot mehetett iskolába, és ezeken a napokon is délben mindig el

kellett őt hozni. Nyilatkozott arról, hogy mindig előre kellett egyeztetnie az eljárás alá vonttal, hogy mikor viheti a kiskorú kérelmezőt az iskolába. Beszámolt arról is, hogy 2018 szeptembere és novembere között a gyermek egyáltalán nem látogathatta az oktatási intézményt, ezért ebben az időszakban vele volt otthon.

A hatóság a tárgyaláson tanúként meghallgatta G. H. gyógypedagógust, aki a 2017/2018-as tanévben egy rövid ideig foglalkozott a kiskorú kérelmezővel. G. H. elmondta, hogy a kiskorú kérelmező 2017. november és december hónapokban járt abba a hat fős összevont foglalkoztató csoportba, ahol osztályfőnök volt. Előadta, hogy a rehabilitációs órák csoport szinten zajlottak, a kiskorú kérelmező nem egyéni foglalkozáson vett részt. A gyermek 2018. januártól magántanulói státusz szerint járt az oktatási intézménybe, és ettől kezdve két másik kolléga foglalkozott vele hetente két nap, összesen nyolc órában. A kiskorú kérelmező emellett hetente kétszer az ő csoportjával ebédelt, amely időszak az önkiszolgálás tantárgy része volt. Elmondta még, hogy a kiskorú kérelmező az oktatási intézményben autista fejlesztést nem kaphatott, ilyen végzettségű szakember ugyanis nem dolgozik az eljárás alá vontnál. Nem tudott nyilatkozni arról, hogy a kiskorú kérelmező a heti tíz óra foglalkozás keretében részesült-e rehabilitációs megsegítésben.

A hatóság az alábbi jogszabályi rendelkezésekre tekintettel hozta meg a döntését:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 14. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hatóság kérelem alapján vizsgálatot folytat annak megállapítására, hogy megsértették-e az egyenlő bánásmód követelményét.

Az Ebktv. 4. § g) pontja szerint a közoktatási intézmények kötelesek megtartani az egyenlő bánásmód követelményét jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során. Az Ebktv. 27. § (1) bekezdése szerint az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre,

a) amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy

b) amelynek megszervezéséhez az állam

ba) közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, vagy

bb) közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. 7. § (2) bekezdése szerint ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat (a továbbiakban együtt: rendelkezés) nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét,

a) amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát másik alapvető jog érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos,

b) amelynek az a) pont hatálya alá nem tartozó esetekben tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, észszerű indoka van.

Az Ebktv. 8. § g) pontja szerint közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

fogyatékosága miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

Az Ebktv. 17. §-a szerint az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését vizsgáló hatósági eljárás akkor indítható meg, ha a jogsétsérről való tudomásszerzéstől számított egy év, és a jogsétség bekövetkezésétől számított három év még nem telt el.

Az Ebktv. 19. §-a szerint az eljárás során a sérelmet szenvedett félnek kell valószínűsítienie, hogy hátrány érte, és hogy annak elszenvedésekor rendelkezett az Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonságok valamelyikével. A másik felet terheli annak bizonyítása, hogy a jogsérelmet szenvedett fél által valószínűsített körülmények nem álltak fenn, vagy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, illetve az adott jogviszony tekintetében nem volt köteles megtartani.

*A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nktv.) 47. § (1) és (2) bekezdése szerint a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. **A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.***

A hatóság az ismertetett tényállás alapján – a fenti jogszabályokra tekintettel – megállapította, hogy a kérelem az alábbiak szerint megalapozott.

A hatóság megállapította, hogy az Ebktv. 4. § g) pontja és 27. § (1) bekezdése alapján az eljárás alá vont az Ebktv. személyi hatálya alá tartozik.

A hatóság a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 2017. október 10-én kelt szakértői véleményéből megállapította, hogy a kiskorú kérelmező autizmuspektrum-zavarral küzd és nem meghatározott fokban értelmi fogyatékos, ezért rendelkezik az Ebktv. 8. § g) pontja szerinti (fogyatékoság) védett tulajdonsággal.

1. A törvényes képviselő panaszolta, hogy a kiskorú kérelmező 2018. januártól csak magántanulóként látogathatta az oktatási intézményt. Ennek eredményeként hetente összesen két napot járhatott az iskolába. Sérelmezte továbbá, hogy a 2018. szeptembere és novembere közötti időszakban egyáltalán nem látogathatta az oktatási intézményt.

A hatóság a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 2017. október 10-én kelt szakértői véleményéből megállapította, hogy a szakértői bizottság a sajátos nevelési igényű kiskorú kérelmező számára oktatási intézményként az eljárás alá vontat jelölte ki, ahol a gyermek a tankötelezettségét kizárólagosan iskolába járással teljesíthette. Tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont azzal védekezett, hogy az alapító okirata nem tartalmazza az autista tanulók fejlesztését, a hatóság megvizsgálta az oktatási intézménynek ezt a dokumentumát. **A hatóság nem fogadta el az eljárás alá vont védekezését, mivel az alapító okirat szerint az oktatási intézmény ellát olyan sajátos nevelési igényű tanulókat, akik enyhén értelmi**

fogyatékosak vagy középsúlyos értelmi fogyatékosak, és emellett autizmuspektrum-zavar diagnózissal rendelkeznek. A szakértői bizottság az eljárás alá vonttal kapcsolatban meg is állapította, hogy a kiskorú kérelmező vonatkozásában rendelkezik a különleges bánásmóddhoz szükséges feltételekkel. Tekintettel arra, hogy a szakértői vélemény az Nktv. 47. § (1)-(2) bekezdése szerint kötelező erővel bír, ezért a hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vontnak a szakértői véleményben foglalt előírások szerint biztosítania kellett volna a kiskorú kérelmező nevelését-oktatását.

Mivel az eljárás során a kérelmező nyilatkozata és a két tanú egybehangzó tanúvallomása alapján megállapítható volt, hogy a kiskorú kérelmező 2018. januártól – a szakértői véleményben foglaltakkal szemben – csak magántanulóként látogathatta az oktatási intézményt, ezért a hatóság megvizsgálta az oktatási jogszabályoknak a magántanulói jogvisztonnyal kapcsolatos rendelkezéseit. **Az Nktv. 27. § (7) bekezdése szerint a sajátos nevelési igény miatt a magántanulóságot csak a szakértői bizottság rendelheti el.** Az ilyen tanulók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulóként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz órát kell biztosítania. A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 17. § (1) bekezdés e)-f) pontja értelmében a szakértői véleménynek tartalmaznia kell annak megállapítását, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan iskolába járással, illetve kizárólagosan magántanulóként teljesítheti, ha a tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan magántanulóként teljesítheti, a heti foglalkoztatás idejét és a felkészüléshez szükséges szakembereket. Ezzel szemben az Nktv. 45. § (5)-(6) bekezdése rendelkezik arról, hogy a magántanulóságot a szülő akkor kérheti, ha az a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából nem hátrányos. Ebben az esetben az iskola igazgatója a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének magántanulóként tehet eleget.

A hivatkozott rendelkezések alapján a sajátos nevelési igényű tanulóknál a szakértői bizottság dönt arról, hogy a gyermek a tankötelezettségét iskolába járással vagy magántanulóként teljesíti. Tárgyi ügyben a kiskorú kérelmező esetében a szakértői bizottság egyértelműen arról rendelkezett, hogy a gyermek a tankötelezettségét kizárólagosan iskolába járással teljesítheti. A szakértői bizottság ezt az álláspontját – a törvényes képviselő által becsatolt – 2018. május 22-i feljegyzésében is megerősítette, amely szerint a gyermek zavara, illetve fogyatékosága nem indokolja a magántanulói státuszt. Az eljárás alá vont tehát a kötelező erővel bíró hatályos szakértői vélemény alapján, a szülő kérelmére sem minősíthette volna a kiskorú kérelmezőt magántanulóvá.

A hatóság a fentiek alapján megállapította, hogy az eljárás alá vont megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, és a kiskorú kérelmezővel szemben a fogyatékosága miatt közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg azzal, hogy – a kötelező erővel bíró szakértői véleményben foglaltak ellenére – nem tette lehetővé, hogy a gyermek a tankötelezettségét iskolába járással teljesítse.

A hatóság a kérelmező nyilatkozata, E. F. tanúvallomása és a 2018/2019-es tanévre vonatkozó, becsatolt egyéni fejlődési lap alapján azt is megállapította, hogy a kiskorú kérelmező a 2018. szeptembere és novembere közötti időszakban nem látogathatta az oktatási

intézményt. Mivel a becsatolt egyéni fejlődési lap szerint a kiskorú kérelmező első foglalkozására a tanévben 2018. november 13-án került sor, ezért a hatóság arra a következtetésre jutott, hogy ebben a tanévben a gyermek 2018. szeptember 3. és november 12. között nem látogathatta az iskolát. **A fentiek alapján a hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont akkor is megvalósította a kiskorú kérelmezővel szemben a fogyatékoságára tekintettel a közvetlen hátrányos megkülönböztetést, amikor 2018. szeptember 3. és november 12. között nem tette számára lehetővé az iskola látogatását, a kiskorú kérelmezőt megakadályozta abban, hogy a tankötelezettségének eleget tegyen.** Az eljárás alá vont ugyanis hiába kezdeményezte 2018. szeptember 20-án a szakértői vélemény soron kívüli felülvizsgálatát, a hatályos szakértői véleményben kijelölt iskolaként ebben az időszakban is el kellett volna látnia a kiskorú kérelmező nevelését-oktatását.

2. A törvényes képviselő azt is panaszolta, hogy a kiskorú kérelmező az oktatási intézményben nem kapta meg a szakértői véleményben előírt fejlesztést. A hatóság megállapította, hogy a becsatolt szakértői vélemény szerint az eljárás alá vontnak a kiskorú kérelmező számára ASD, azaz autizmuspektrum-zavar specifikus fejlesztést is biztosítania kellett volna.

Az eljárás során az eljárás alá vont elismerte és a tanúvallomásaiban G. H. is megerősítette, hogy az oktatási intézményben nem dolgozott autista szakos végzettségű gyógypedagógus akkor, amikor a kiskorú kérelmező odajárt. Az eljárás alá vont az eljárás során nem is bizonyította, hogy a kiskorú kérelmező speciális fejlesztését más módon biztosította volna. A hatóság a fentiek alapján bizonyítottanak találta a törvényes képviselőnek azt a sérelmét is, hogy a kiskorú kérelmező nem részesült autizmuspektrum-zavar specifikus fejlesztésben. A hatóság ezért megállapította, hogy az eljárás alá vont azzal, hogy a kötelező erővel bíró szakértői véleményben foglaltak ellenére a kiskorú kérelmezőnek nem biztosította az előírt fejlesztést, megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, és a kiskorú kérelmezővel szemben a fogyatékoságával összefüggésben közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg.

3. A törvényes képviselő végül panaszolta, hogy az eljárás alá vont 2017 szeptemberében vagy októberében nem vitte el a kiskorú kérelmezőt azokra az iskolán kívüli programokra, amelyekre a csoporttársak elmehettek. A törvényes képviselő kérelme 2019. február 11-én érkezett a hatósághoz. Az Ebktv. 17. §-a értelmében az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését vizsgáló hatósági eljárás akkor indítható meg, ha a jogsértésről való tudomásszerzéstől számított egy év, és a jogsértés bekövetkezésétől számított három év még nem telt el. **Tekintettel arra, hogy a kiskorú kérelmezőt ért sérelem és a kérelem benyújtása között több mint egy év telt el, ezért a hatóság a törvényes képviselőnek ezt a panaszát az Ebktv. 17. §-ban meghatározott határidőre tekintettel nem vizsgálhatta.**

A hatóság az eljárás alá vonttal szemben az Ebktv. 17/A. § (1) bekezdés b), c) és d) pontja szerinti jogkövetkezményeket állapította meg. A szankciók megállapításánál figyelembe vette a jogsértés súlyát, azt, hogy a jogsértő állapot kiskorú személyt érintett, huzamosabb ideig fennállt, és a jogsértéssel okozott hátrány nem visszafordítható. Az Ebktv. 17/A. § (1) bekezdés b) pontja szerinti szankció alkalmazásánál a hatóság azt vette figyelembe, hogy a kiskorú kérelmező már nem áll tanulói jogviszonyban az oktatási intézménnyel, ezért az eljárás alá vontat a jövőbeni jogsértő magatartás tanúsításától tiltotta el. A határozat

nyilvánosságra hozatalát a hatóság preventív okok miatt rendelte el. A hatóság a bírság kiszabása során – a fentiekén túl – figyelembe vette az eljárás alá vont gazdasági súlyát.

Mivel az eljárás alá vont jelenlegi vezetője csak 2019. február 18. óta látja el a megbízott intézményvezetői pozíciót, ezért a kiskorú kérelmezőt ért közvetlen hátrányos megkülönböztetés miatt a felelőssége nem merülhet fel, ugyanakkor az eljárás az oktatási intézménnyel szemben folyt, amelynél a jogsértő magatartást meg kellett állapítani.

A határozatot az Ebktv. 14. § (1) bekezdés a) pontjában biztosított hatáskörömben eljárva hoztam meg. A határozat elleni fellebbezést *az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.)* 116. § (4) bekezdésének a) pontja zárja ki. A jogorvoslatról szóló tájékoztatást az *Ákr.* 114. § (1) bekezdése, továbbá a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 12. § (2) bekezdésének a) pontja, a 13. § (11) bekezdése, a 27. § (1) bekezdése, 77. § (2) bekezdése, és a 39. § (1) bekezdése alapján állapítottam meg.

Budapest, 2019. június

Dr. Honecz Ágnes
elnök s. k.